

Primeri vprašanj in nalog za sprejemni izpit s področja Ekonomije

A. Odperta vprašanja

1. Na loteriji ste pravkar zadeli 100.000 EUR, ki jih želite investirati v delnice. Katere kriterije oz. merila bi upoštevali pri izbiri podjetij, v katera bi investirali svoj denar?
2. Opišite cilje monetarne politike in instrumente. Kakšna je trenutna monetarna politika v evroobmočju?
3. Kateri so največji izzivi, s katerimi se trenutno sooča bančništvo?
4. "Cena" znižanja stopnje inflacije bo povečanje stopnje brezposelnosti. Kateri teoretični model temelji na tej trditvi? V katerem primeru je ta trditev resnična: ko se premakne krivulja agregatne ponudbe ali krivulja agregatnega povpraševanja in v katerem obdobju (kratkoročno ali dolgoročno)?

B. Analitične naloge

1. Podjetje AMI ima v svoji tovarni v Ljubljani dve proizvodni liniji. Linija A proizvede povprečno 335 enot na dan s standardnim odklonom 11 enot. Linija B proizvede povprečno 145 enot na dan s standardnim odklonom 8 enot. Na podlagi teh informacij presodite, katera linija je relativno bolj konsistentna?

- A) Linija A
- B) Linija B
- C) Obe liniji sta enakovredni
- D) Premalo informacij za odločanje

2. Finančni analitik analiza naložbeni portfelj sestavljen iz 12 podjetij. V nekem trenutku je ugotovil, da vsa podjetja, ki so predmet analize, ne izpolnjujejo kriterijev in jih je zato izločil iz nadaljnje analize. Če je analitik iz analize izločeval podjetja dokler jih ni ostalo natanko 6 manj kot je bilo število podjetij v portfelju, koliko podjetij je analiziral?

- A) 2 B) 3 C) 4,5 D) 6 E) 9

3. Podatki v spodnji tabeli prikazujejo število strank, ki so v ponedeljek vrnilo blago. Upoštevajte, da ti podatki odražajo populacijo vseh 10 ponedeljkov, za katere so podatki na voljo.

40	12	17	25	9
46	13	22	16	7

Predpostavite, da se je isti vzorec podatkov ponovil naslednjih deset dni. Kako bi to vplivalo na standardni odklon za novo populacijo z 20 elementi?

- A) Vrednost standardnega odklona bi ostala enaka.
- B) Vrednost standardnega odklona se bi razpolovila.
- C) Vrednost standardnega odklona se bi podvojila.
- D) Natančnega učinka brez poznavanja podatka o tem, kako se je spremenila vrednost povprečja, ni

mogoče opredeliti.

4. Podjetje C prodaja linijo 25 izdelkov s povprečno maloprodajno ceno 1.200 EUR. Če se noben od teh izdelkov ne prodaja za manj kot 420 EUR in se točno 10 izdelkov prodaja za manj kot 1.000 EUR, kakšna je najvišja možna prodajna cena najdražjega izdelka?
- A) 2.600 EUR
 - B) 3.900 EUR
 - C) 7.800 EUR
 - D) 11.800 EUR
 - E) 18.200 EUR
4. V koritu je natanko 12 litrov vode. Koliko litrov vode je odteklo iz korita, če je v koritu natanko 6 litrov vode manj kot je količina vode, ki je odtekla?
- A) 2
 - B) 3
 - C) 4,5
 - D) 6
 - E) 9
5. Če se nominalni menjalni tečaj zniža za 10 odstotkov, domača raven cen se zviša za 4 odstotke in tuja raven cen se zviša za 6 odstotkov, bo realni menjalni tečaj padel za:
- A) 0 odstotkov.
 - B) 8 odstotkov.
 - C) 10 odstotkov.
 - D) 12 odstotkov.
6. Če v majhnem odprtem gospodarstvu raven domačega varčevanja znaša 50 milijard EUR, domače naložbe 50 milijard EUR, potem je v gospodarstvu _____ in neto odtok kapitala znaša _____.
- A) trgovinski primanjkljaj; 100 milijard EUR
 - B) uravnotežena trgovina; 0 EUR
 - C) Trgovinski presežek; 100 milijard EUR
 - D) Uravnotežena trgovina; 100 milijard EUR

C. Zaprta vprašanja

Potrošniki se soočajo z naslednjimi odločitvami:

- A) kako razporediti dohodek na blago in storitve.
- B) kako razporediti dohodek med potrošnjo in prihranki.
- C) A in B
- D) nič od naštetega

Podjetja se pri proizvodnji soočajo z odločitvami, povezanimi s tem:

- A) katere izdelke proizvajati.
- B) koliko določenega izdelka proizvesti.
- C) kateri je najboljši način za proizvodnjo določene količine proizvodnje.
- D) vse našteto.

Za popolno-konkurenčni trg velja:

- A) na trgu je le nekaj kupcev.
- B) na trgu je samo en prodajalec.
- C) na trgu obstaja kartel.
- D) noben posamezen kupec ali prodajalec ne more bistveno vplivati na tržno ceno.

Čeprav obstaja veliko razlogov, zakaj je trg lahko nekonkurenčen, je najpomembnejša ekonomska razlika med konkurenčnim in nekonkurenčnim trgom:

- A) število podjetij na trgu.
- B) obseg, v katerem lahko katerokoli podjetje vpliva na ceno izdelka.
- C) velikost podjetij na trgu.
- D) letna prodaja največjih podjetij na trgu.
- E) prisotnost državne intervencije.

Kaj pomeni, če je CPI letos višji kot lani?

- A) Stopnja inflacije se je povečala.
- B) V primerjavi z lanskim letom je inflacija.
- C) Realne cene so se zvišale.
- D) Realne cene so se znižale.

V primerjavi z lanskim letom se je cena zlata zvišala iz 120 na 420 EUR. Pri kakšni stopnji letne inflacije bi realna cen zlata ostala nespremenjena v zadnjih dvanajstih mesecih?

- A) Približno 29 %
- B) 40 %
- C) Približno 71 %
- D) 250 %
- E) nič od naštetega

Krivulja ponudbe nam pove:

- A) količino izdelkov, ki so jo potrošniki pripravljeni kupiti pri vsaki tržni ceni.
- B) razliko med povpraševano in ponujeno količino izdelka pri vsaki ceni.
- C) najvišjo raven proizvodnje, ki jo industrija lahko doseže ne glede na ceno.
- D) količino izdelkov, ki so jih proizvajalci pripravljeni proizvesti in prodati pri vsaki možni tržni ceni.

Ko se stroški surovin v proizvodnji povečajo, druge stvari pa ostanejo nespremenjene, se

- A) krivulja ponudbe premakne v levo.
- B) krivulja ponudbe premakne v desno.
- C) proizvodnja se poveča ne glede na tržno ceno, krivulja ponudbe pa se premakne navzgor.

D) proizvodnja se zmanjša, zmanjša se tudi tržna cena.

Predpostavimo, da sta zrezek in krompir komplementarni dobrini. Ko se zrezek podraži, se krivulja povpraševanja po krompirju:

- A) premakne v levo.
- B) premakne v desno.
- C) ostane konstantna.
- D) se najprej premakne v desno in se nato vrne v prvotni položaj.

Cena dobrine A se poveča. Posledično se povpraševanje po dobrini B premakne v levo. Iz tega lahko sklepamo, da:

- A) se dobrina A uporablja za proizvodnjo dobrine B.
- B) se dobrina B uporablja za proizvodnjo dobrine A.
- C) dobrini A in B sta substituta.
- D) dobrini A in B sta komplementa.
- E) nič od naštetega.

Ko je trenutna cena nad ravnotežno ceno, pričakujemo:

- A) da količina povpraševanja presega količino ponudbe.
- B) da količina ponudbe presega količino povpraševanja.
- C) pomanjkanje.
- D) povečano proizvodnjo v naslednjem obdobju.

Kaj od naslednjega bo povzročilo dvig cene piva?

- A) Premik v desno na krivulji povpraševanja po pivu
- B) Premik v levo na krivulji ponudbe piva
- C) A in B
- D) nič od naštetega

Predvidevamo, da je ponudba učbenikov nagnjena navzgor in se premakne v levo zaradi povišanja stroškov črnila in papirja. Kateri od naslednjih dogodkov ne bi spremenil ravnotežne cene učbenikov (torej da bi ta ostala takšna, kot je bila pred premikom ponudbe)?

- A) Povpraševanje je popolnoma elastično (horizontalno).
- B) Povpraševanje je nagnjeno navzdol in se premika v levo.
- C) vse našteteto
- D) nič od naštetega

Dohodkovna elastičnost povpraševanja je

- A) absolutna sprememba količine povpraševanja, ki je posledica povečanja dohodka za eno enoto.
- B) odstotek spremembe količine povpraševanja, ki je posledica absolutnega povečanja dohodka.
- C) odstotna sprememba količine povpraševanja, ki je posledica enoodstotnega povečanja dohodka.
- D) odstotna sprememba dohodka, ki je posledica enoodstotnega povečanja količine povpraševanja.
- E) odstotna sprememba dohodka zaradi enoodstotnega zvišanja cene.

Cenovna elastičnost povpraševanja za krivuljo povpraševanja z ničelnim naklonom je

- A) nič.
- B) ena.
- C) negativna, vendar se približuje ničli, ko se poraba poveča.
- D) neskončna.

Vzdolž katerekoli navzdol nagnjene ravne krivulje povpraševanja:

- A) se spreminjata tako cenovna elastičnost kot tudi naklon.

- B) cenovna elastičnost se spreminja, vendar je naklon konstanten.
- C) naklon se spreminja, vendar je cenovna elastičnost konstantna.
- D) cenovna elastičnost in naklon sta konstantna.

Navzkrižna cenovna elastičnost med parom komplementarnih dobrin bo

- A) pozitivna.
- B) negativna.
- C) nič.
- D) pozitivna ali nič, odvisno od moči odnosa.

Če sta dve dobrini substituta, mora biti navzkrižna cenovna elastičnost povpraševanja

- A) negativna.
- B) pozitivna.
- C) nič.
- D) neskončna.

Zaradi omejitev zmogljivosti je cenovna elastičnost ponudbe za večino izdelkov:

- A) enako dolgoročno in kratkoročno.
- B) dolgoročno večja kot kratkoročno.
- C) kratkoročno večja kot dolgoročno.
- D) preveč negotova, da bi jo bilo mogoče oceniti.

Krivulja povpraševanja v obliki: $Q = a - bP$, kjer sta a in b pozitivni realni števili,:

- A) je navzgor nagnjena ravna črta.
- B) ima konstantno cenovno elastičnost povpraševanja.
- C) je navzdol nagnjena ravna črta.
- D) je parabolična krivulja.

Kumulativna porazdelitev verjetnosti prikazuje verjetnost,

- A) da je naključna spremenljivka manjša ali enaka določeni vrednosti.
- B) da se dva ali več dogodkov zgodi hkrati.
- C) da se zgodijo vsi možni dogodki.
- D) da naključna spremenljivka prevzame določeno vrednost, če se je zgodil drug dogodek.

Če želimo standardizirati spremenljivko,

- A) odštejemo njeno povprečje in ga delimo s standardnim odklonom.
- B) integriramo območje pod dvema točkama pod normalno porazdelitvijo.
- C) spremenljivki dodajmo in odštejemo 1,96-kratni standardni odklon.
- D) jo delimo z njenim standardnim odklonom, dokler je povprečje 1.

Binarne spremenljivke

- A) se običajno uporabljajo za nadzor izstopajočih vrednosti v vašem vzorcu.
- B) lahko zavzamejo več kot dve vrednosti.
- C) izključijo določene posamezne vrednosti iz vašega vzorca.
- D) lahko zavzamejo samo dve vrednosti.

V modelu linearne regresije $Y_i = \beta_0 + \beta_1 X_{1i} + \beta_2 X_{2i} + \beta_3 X_{3i} + u_i$

- A) obstaja en regresor.
- B) obstajata dva regresorja.
- C) obstajajo trije regresorji.
- D) regresorji so štirje.

V modelu linearne regresije $Y_i = \beta_0 + \beta_1 X_{1i} + \beta_2 X_{2i} + \beta_3 X_{3i} + u_i$ se $\beta_0 + \beta_1 X_{1i} + \beta_2 X_{2i} + \beta_3 X_{3i}$ imenuje:

- A) populacijska regresijska funkcija.
- B) vzorčna regresijska funkcija.
- C) eksogena variacija.
- D) desna spremenljivka ali regresor.

V modelu linearne regresije $Y_i = \beta_0 + \beta_1 X_{1i} + \beta_2 X_{2i} + \beta_3 X_{3i} + u_i$ je β_0

- A) pojasnjevalna spremenljivka.
- B) konstanta.
- C) regresor.
- D) napaka.

Izvoz države je lahko zapisan kot:

- A) BDP minus potrošnja minus investicije minus državna poraba.
- B) BDP minus potrošnja domačega blaga in storitev minus naložbe domačega blaga in storitev minus državni nakupi domačega blaga in storitev.
- C) uvoz.
- D) BDP minus uvoz.

Če domača poraba presega proizvodnjo, razliko _____ — neto izvoz je _____.

- A) uvozimo; negativen
- B) izvozimo; pozitiven
- C) uvozimo; pozitiven
- D) izvozimo; negativen

Neto odtok kapitala je enak:

- A) nacionalno varčevanje minus trgovinska bilanca.
- B) domače naložbe plus trgovinska bilanca.
- C) domače naložbe minus nacionalno varčevanje.
- D) nacionalno varčevanje minus domače investicije.

Ko izvoz presega uvoz, velja vse naslednje, razen:

- A) neto odlivi kapitala so pozitivni.
- B) neto izvoz je pozitiven.
- C) domače investicije presegajo domače varčevanje.
- D) domača proizvodnja presega porabo.

Če je v majhnem odprtem gospodarstvu izvoz 5 milijard dolarjev, uvoz pa 7 milijard dolarjev, potem obstaja trgovinski _____ in _____ neto odliv kapitala.

- A) primanjkljaj; negativen
- B) presežek; negativen
- C) primanjkljaj; pozitiven
- D) presežek; pozitiven

Ob nespremenjenih drugih dejavnikih bo zakonodaja za znižanje davkov v odprtem gospodarstvu:

- A) povečala nacionalno varčevanje in povzročila trgovinski presežek.
- B) povečala nacionalno varčevanje in povzročila trgovinski primanjkljaj.

- C) zmanjšala nacionalno varčevanje in povzročila trgovinski presežek.
- D) zmanjšala nacionalno varčevanje in povzročila trgovinski primanjkljaj.

Če izhajamo iz Cobb-Douglas produktijske funkcije in popolne mobilnosti kapitala, mora kapital pritekati v gospodarstva, kjer:

- A) Je kapitala relativno malo.
- B) Je kapitala relativno veliko.
- C) So tehnološke proizvodne zmogljivosti slabše.
- D) Je delovne sile relativno malo.

Nominalni menjalni tečaj med ameriškim dolarjem in japonskim jenom je:

- A) število jenov, ki jih lahko dobite za enoletno posojanje enega dolarja na Japonskem.
- B) število jenov, ki jih lahko dobite za en dolar.
- C) cena blaga iz ZDA, deljena s ceno blaga z Japonske.
- D) cena japonskega blaga, deljena s ceno ameriškega blaga.

Če je realni menjalni tečaj visok, je tuje blago:

- A) relativno drago, kot tudi domače blago
- B) relativno poceni, kot tudi domače blago
- C) relativno drago, domače blago pa je relativno poceni.
- D) relativno poceni, domače blago pa je relativno drago.

Apreciacija realnega menjalnega tečaja v majhnem odprtem gospodarstvu bi lahko bila rezultat:

- A) povišanja državne porabe
- B) povečanja davkov.
- C) znižanja svetovne obrestne mere.
- D) poteka določbe o davčnih spodbudah za naložb.

Ideja, da naj bi bilo možno za neko količino katerekoli valute, s katero je mogoče kupiti določeno blago v eni državi, kupiti (po zamenjavi za lokalno valuto) enako količino enakega blaga kjerkoli na svetu, se imenuje:

- A) teorija realnega deviznega tečaja.
- B) enakomerna pretvorba valut.
- C) mednarodna denarna menjava.
- D) pariteta kupne moči.

Ljudje denar uporabljajo kot hranilec vrednosti, ko

- A) ga hranijo za prenos kupne moči v prihodnost.
- B) ga uporabljajo kot merilo ekonomskih transakcij.
- C) ga porabijo za nakup blaga in storitev.
- D) ga hranijo za pridobitev moči in spoštovanja.

Likvidnost denarja se nanaša na lahkoto, s katero:

- A) je mogoče kovance stopiti.
- B) je mogoče oprati nezakonito pridobljeni denar.
- C) so lahko posojila unovčena.
- D) je denar mogoče pretvoriti v blago in storitve.

Če je nominalna obrestna mera 1 odstotek, stopnja inflacije pa 5 odstotkov, je realna obrestna mera:

- A) 1 odstotek.
- B) 6 odstotkov.
- C) -4 odstotke.
- D) -5 odstotkov.

Oportunitetni strošek zadrževanja denarja je:

- A) nominalna obrestna mera.
- B) realna obrestna mera.
- C) stopnja inflacije.
- D) prevladujoča obrestna mera zakladnih menic.

Če FED napove, da bo v prihodnosti povečal ponudbo denarja, ne napove pa takojšnje spremembe ponudbe denarja:

- A) znižali se bosta tako nominalna obrestna mera kot trenutna raven cen.
- B) nominalna obrestna mera se bo zvišala, trenutna raven cen pa znižala.
- C) nominalna obrestna mera se bo znižala, trenutna raven cen pa zvišala.
- D) zvišali se bosta tako nominalna obrestna mera kot trenutna raven cen.

Stopnja inflacije, ki presega 50 odstotkov na mesec, se običajno imenuje:

- A) inflacija.
- B) hiperinflacija.
- C) deflacija.
- D) dezinflacija.